

Luku 2

KUUSIKON KOULUN ARVOPERUSTA JA OPPIMISKÄSITYS

Vantaan perusopetusta ja työskentelyä Kuusikon koulussa ohjaavat arvot ovat hyvinvointi, oppimisen ilo ja toisten kunnioitus.

Kuusikon koulussa opetetaan oppimaan oppimisen taitoja sekä vuorovaikutustaitoja hyväksyvässä ilmapiirissä.

Oppimaan oppimisessa keskeistä on opiskelutaitojen harjoittelu, joita opetetaan jokaisen oppilaan ikä- ja taitotason mukaisesti. Oppilas ymmärtää, että hän on vastuussa omasta toiminnastaan. Hän tiedostaa valintojensa seuraukset itselleen ja muille. Opetuksen tavoitteena on tukea oppilasta löytämään halu oppia.

Vuorovaikutustaitoja harjoitellaan luontevana osana muuta oppimista. Taitoja opetetaan tavoitteellisesti alusta alkaen. Opetetut vuorovaikutustaidot tukevat mutkatonta kanssakäymistä ja yhteisöllisyyttä. Oppilas tiedostaa, miten vuorovaikutustaidot vaikuttavat arjen eri tilanteissa. Oppilas oppii tulkitsemaan tilanteita ja käyttäytymään niiden vaatimalla tavalla sekä arvostamaan muita.

Rajojen asettaminen tuo turvaa ja selkeyttä oppilaiden koulupäiviin. Hyväksyvässä ilmapiirissä erehdykset ovat osa oppimista ja oppilasta kannustetaan yrittämään parhaansa.

Kuusikon koulussa on käytössä oppimaan oppimisen portaot (liite 1). Tiedonhankintataidot ja monilukutaito kehittyvät harjoittelun kautta aikuisen ohjaamana. Tietoisuus itsestä oppijana kasvattaa oppimisen iloa. Kun oppilas tuntee omat vahvuutensa, hän voi hyödyntää vahvuuksiaan opiskelussaan. Oppilasta ohjataan huomaamaan, missä hän tarvitsee harjoitusta. Oppiminen on tavoitteellista ja oppilas asettaa itselleen tavoitteita yhdessä opettajan ja huoltajien kanssa. Oppilas toimii itse aktiivisesti saavuttaakseen omat tavoitteensa. Kannustava ja realistinen palaute ohjaa oppilaan toimintaa tavoitteiden mukaisesti. Opettaja mahdollistaa monipuolisia oppimistilanteita, joissa hyödynnetään erilaisia opetusmenetelmiä.

Oppimaan oppimisen taitoja sekä vuorovaikutustaitoja arvioidaan jatkuvasti luontevana osana oppilaan ohjaamista. Käytämme apuna oppimaan oppimisen portaita (liite 1) ja vuorovaikutustaitojen portaita (liite 2), joiden avulla seuraamme ja arvioimme oppilaan edistymistä osana oppilaan arviointia. Oppilaat, huoltajat ja koulun henkilökunta tietävät, että näitä taitoja harjoitellaan koulussa.

Kyläkoulussamme yhdessä tekeminen, oppilaiden osallistaminen ja kouluyhteisön omat perinteet luovat kokemuksen yhteisöllisyydestä ja vahvistavat me-henkeä. Kuusikon koulun pieni koko, kummitoiminta, monipuoliset ja joustavat opetusjärjestelyt, projektit sekä vuosittaiset tapahtumat vahvistavat yhdessä tekemisen kautta oppilaantuntemusta. Yhteisön jäsenet tulevat tutuiksi toistensa kanssa. Yhteisesti sovitut säännöt luovat turvallisuutta. Tutussa ja hyväksyvässä ilmapiirissä syntyy luottamus yhteisön jäsenten välille. Kaikki

koulun aikuiset jakavat kasvatusvastuun oppilaista. Kuusikon koulussa hyvinvointi ja toisten kunnioitus kulkevat käsi kädessä vuorovaikutustaitojen oppimisen kanssa.

Luku 3

LAAJA-ALAISEN OSAAMISEN KOULUKOHTAISET PAINOTUKSET

Kuusikon koulussa painotetaan ajattelun ja oppimaan oppimisen taitoja (L1), vuorovaikutustaitoja (L2) ja monilukutaitoa (L4).

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet ovat kaikkien opettajien vastuulla. Kuusikon koulussa on luotu oppimaan oppimisen portaot, joiden avulla harjoitellaan ajattelun ja oppimaan oppimisen taitoja sekä monilukutaitoa kaikilla luokka-asteilla. Vuorovaikutustaidot ovat olennainen osa kouluarkea ja niitä harjoitellaan alusta alkaen (liite 2) sekä vuorovaikutustaitoja edistävien harjoitusten että muun koulutyön kautta. Oppilaita opetetaan keskustelemaan ja kuuntelemaan toisia. Joustavat opetusjärjestelyt tukevat laaja-alaisen osaamiskokonaisuuksien toteutumista. Tavoitteiden toteutumista arvioidaan työyhteisön pedagogisissa keskusteluissa lukuvuoden aikana.

Luku 4

KOULUMME TOIMINTAKULTTUURI

Toimintakulttuurin tavoitteena on luoda toimiva ja turvallinen oppimisympäristö. Käytämme monipuolisesti erilaisia työtapoja, jotta jokainen oppilas voisi löytää itselleen sopivan tavan oppia. Vaihtelevat työtavat tuovat oppilaalle mahdollisuuksia osoittaa osaamisensa eri tavoin. Aikuiset tekevät yhteistyötä niin opetuksen suunnittelussa kuin toteutuksessa. Oppilaat oppivat toimimaan erilaisissa tilanteissa vuorovaikutustaitoja ja tiedonhankintataitoja hyödyntäen. Edistymisen seuraaminen ja palaute on jatkuvaa ja avointa.

Koko koulun yhteisiä oppimiskokonaisuuksia järjestetään lukuvuosittain. Niiden tavoitteet ja sisällöt kirjataan vuosittain lukuvuosisuunnitelmaan. Erikseen lukuvuosittain päätettävät teemat ja aihekokonaisuudet suunnitellaan ja toteutetaan niin, että ne nivoutuvat koulun arkeen ja arvoihin. Oppilaita osallistetaan opintokokonaisuuksien suunnitteluun aiheeseen ja ikätasoon sopivalla tavalla. Suunnittelun apuna voi olla oppilaskunnan hallitus tai kaikki oppilaat aiheesta riippuen.

Opintokokonaisuutta arvioidaan jakson päätteeksi palautekeskusteluissa tai kyselyiden avulla. Palautteen antamiseen ja arviointiin osallistuvat koulun aikuiset ja lapset. Palautetta pyritään keräämään monipuolisin menetelmin. Opintojaksoja kehitetään arvioinnin pohjalta.

Koulumme toimintakulttuuriin kuuluvat vakiintuneet toimintatavat, jotka tukevat oppilaan koulunkäyntiä ja oppimista. Monipuolisella välituntitoiminnalla tuetaan oppilaiden

viihtymistä, hyvinvointia ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä. Koulussa on oppilaan mahdollisuus saada ohjausta läksyjen tekoon koulupäivän päätyttyä. Opettaja, oppilas ja huoltaja sopivat yhdessä ohjaukseen osallistumisesta. Näiden toimintatapojen toteuttamistavat määritellään tarkemmin vuosittain lukuvuosisuunnitelmassa.

Eri-ikäiset oppilaat tekevät yhteistyötä kummitoiminnan ja oppilaskunnan puitteissa. Iltapäivällä pienempien oppilaiden tueksi koulussamme järjestetään mahdollisuuksien mukaan iltapäiväkerho. Iltapäiväkerhotoiminnasta vastaa palveluntuottaja, jonka kanssa koulumme tekee yhteistyötä.

Koulussamme toteutetaan lukuvuosittain erilaisia juhlia ja tapahtumia. Nämä määritellään erikseen lukuvuosisuunnitelmassa. Kaikki koulun toiminta tukee yhteisöllisyyttä, vuorovaikutuksellisuutta, ilmiöpohjaisuutta ja kokemuksellisuutta.

Luku 5

OPPIMISTA JA HYVINVOINTIA EDISTÄVÄ KOULUTYÖN JÄRJESTÄMINEN

Hyvä koulupäivä muodostuu turvallisesta ilmapiiristä, jossa oppilas voi sekä fyysisesti että psyykkisesti hyvin. Turvallisessa koulussa kasvetaan suvaitsevaisuuteen ja erilaisuuden ymmärtämiseen. Turvallisuuden tunnetta luovat yhteiset säännöt ja kouluarjen rutiinit. Ryhmän hyvinvointi ja yhteisöllisyys tukevat yksittäistä oppilasta. Yhteisöllisyys syntyy yhteisistä kokemuksista. Näiden kouluarjen asioiden ollessa kunnossa oppilas viihtyy koulussa.

Kaikki kouluyhteisön jäsenet ovat tärkeä osa yhteisöä. Jokaisella on tarve tulla kohdatuksi. Aidossa vuorovaikutuksessa korostuu henkilökohtainen huomioiminen, tasapuolisuus ja positiivinen palaute. Kun yksilö tuntee olevansa tärkeä, ryhmäytyminen on mahdollista. Vuorovaikutustaitojen hallinta tukee ryhmäytymistä. Ryhmäytyminen on jatkuvaa ja siihen kiinnitetään huomiota aktiivisesti.

Ryhmän hyvinvointia tukevat erilaiset ja monipuoliset ryhmäyttämiskeinot. Ryhmän ilmapiiriä seurataan. Jos ryhmäyttämisessä havaitaan pulmia tai ryhmädynamiikka muuttuu, tuetaan ryhmää moniammatillisella yhteistyöllä. Koulussamme käytetään palkkityöskentelyä, jossa kiinnitetään huomiota muodostetun ryhmän toimivuuteen. Näillä järjestelyillä oppilas oppii toimimaan osana erilaisia ryhmiä ja tuntemaan olevansa ryhmän jäsen.

Kiusaamiseen puututaan heti, kun sitä havaitaan. Kuusikon koulussa edetään kiusaamistilanteiden selvittelyssä sovitun mallin mukaisesti. Opettaja selvittää tilannetta asianosaisten kanssa ja on yhteydessä huoltajiin. Tarvittaessa asiaa hoitaa opettajan lisäksi muut koulun aikuiset. Käsiteltyjä kiusaamistapauksia seurataan ja varmistetaan, että kiusaaminen on loppunut.

Välitunnit tukevat omalta osaltaan hyvän koulupäivän muodostumista. Koulussamme välitunnin pituus on 30 minuuttia. Riittävän pitkä tauko opiskelusta auttaa jaksamaan. Pitkä välitunti tukee oppilaan aktiivisuutta, pitkäjänteistä leikkiä ja yhdessäoloa.

Kouluruokailu tukee hyvinvointia ja jaksamista koulupäivän aikana. Koulun aikuiset huolehtivat, että oppilaat syövät koululounaan joka päivä. Monipuolisen ravinnon vaikutusta terveyteen ja hyvinvointiin käsitellään opetuksessa. Hyvät ja toisia kunnioittavat ruokailutavat kuuluvat kouluruokailuun.

Koko koulun yhteiset tapahtumat vahvistavat koulun väen keskinäistä vuorovaikutusta. Hyviä käytöstapoja harjoitellaan ja niitä arvostetaan. Tavoitteenamme on, että oppilas oppii toimimaan erilaisissa tilanteissa niiden edellyttämällä tavalla. Aikuinen näyttää omalla toiminnallaan mallia oppilaalle. Kaikki kouluyhteisön aikuiset tekevät kasvatustyötä yhdessä. Pedagogista keskustelua käydään, yhteisistä käytänteistä sovitaan ja niistä pidetään kiinni.

Osallisuudella tarkoitetaan jokaisen oppilaan mahdollisuutta vaikuttaa omaan koulunkäyntiinsä. Osallisuus edellyttää sitä, että oppilas ottaa vastuuta. Osallistuessaan oppilaalle syntyy tunne siitä, että hän on osa jotakin ryhmää ja yhteisöä. Oppilas kokee, että hänen on mahdollista kertoa oma mielipiteensä ja hän kokee tulevansa kuulluksi.

Oppilaita osallistetaan koulussa eri tavoin riippuen siitä, mikä on kunkin tilanteen kannalta mielekästä. Yhdessä sovitaan koko koulua koskevista tapahtumista. Yhteiset tapahtumat luovat yhteenkuuluvuuden tunnetta. Oppilaiden osallistaminen ja osallistamisen arviointi kirjataan tarkemmin lukuvuosisuunnitelmaan. Tärkeä osa oppilaiden osallistamisessa on oppilaskunta, joka valitaan vaaleilla jokaisen lukuvuoden alussa.

Oppilaiden tasapainoisen kasvun kannalta on keskeistä toimiva ja toinen toistaan tukeva yhteistyö kodin ja koulun välillä. Kuusikon koulussa järjestetään tilaisuuksia, joissa huoltajilla on mahdollisuus keskustella lapsensa kouluarjesta koulun kasvatushenkilöstön kanssa. Yhteydenpito koteihin on aktiivista kaikissa koulunkäyntiin liittyvissä asioissa. Kannustamme huoltajia olemaan yhteydessä koulun henkilökuntaan matalalla kynnyksellä.

Koulun vakiintuneiden yhteistyökumppaneiden (mm. kirjasto, seurakunta, Luontokoulu, kaupungin lastenkulttuuripalvelut) kanssa yhteistyöstä vastaa koulusta nimetty vastuuhenkilö. Koulun iltapäivätoiminnasta vastaavan tahon kanssa yhteistyötä tekevät ensimmäisten ja toisten luokkien opettajat. Yhteistyöstä Kuusikon päiväkodin esikouluryhmien kanssa vastaavat esikoulun opettajat ja koulun alkuopetusluokkien opettajat yhdessä. Kaiken yhteistyön tavoitteena on koulun arvoja ja oppimista tukeva toiminta, johon pyritään suunnittelemalla toimintaa mahdollisuuksien mukaan yhdessä eri toimijoiden kanssa.

Koulun kerhotoiminta on opetussuunnitelman mukaista ja sitä järjestetään mahdollisuuksien ja resurssien mukaan. Toiminta vaihtelee lukuvuosittain. Kerhotoiminta tarjoaa ohjattua vapaa-ajan toimintaa, joka aktivoisi lasta jatkamaan toimintaa myös kerhoajan ulkopuolella. Kerhotoimintaa voivat järjestää esimerkiksi alan opiskelijat, koulun oma henkilökunta tai muut koulun yhteistyötahot.

Kuusikon koulussa opetetaan kunnioittamaan ympäristöä. Ympäristöystävällisyys näkyy muun muassa paperiroskien lajittelussa. Kiinnitämme huomiota ruokajätteen määrään.

Liikennesääntöjä ja -taitoja harjoitellaan ensimmäisestä kouluvuodesta lähtien. Liikennetaitoja harjoitellaan sekä teoriassa että käytännössä. Mahdollisuuksien mukaan käytetään koululle lahjoitettavia liikennekasvatusmateriaaleja.

Koulumme valinnaisaine- ja kielivalikoimaa voidaan rikastaa tarjoamalla etäopetusta yhteistyössä muiden koulujen kanssa. Etäyhteyksien kautta on mahdollista kutsua mukaan koulumme toimintaan esimerkiksi eri alojen asiantuntijoita sekä luoda yhteyksiä toisten koulujen kanssa.

Luku 6

ARVIOINTI KOULUSSAMME

Oppimisen arviointi perustuu opetussuunnitelmaan. Koulussamme pidetään tärkeänä, että oppilaiden osaamista arvioidaan tasapuolisesti samoja kriteereitä käyttäen ja ikätaso huomioiden. Yhtenäiset arviointikäytännöt tarkistetaan lukuvuosittain. Tulevan lukuvuoden suunnittelu aloitetaan edeltävänä keväänä. Kuluneen lukuvuoden onnistuneet arviointikäytännöt luovat pohjaa seuraavan vuoden arviointiin. Koulussamme on varattu kuukausittain aikaa opettajien yhteissuunnittelulle ja pedagogiselle keskustelulle. Osana yhteissuunnittelua jaetaan kokemuksia arviointikäytännöistä ja kehitetään niitä yhdessä.

Opettajan pedagoginen ammattitaito määrittää työtapoja ja arviointimenetelmiä, jotta ne ovat tarkoituksenmukaisia ja huomioivat oppilaiden iän, opetusryhmän sekä oppisisällön. Opetus, oppiminen ja arviointi kulkevat käsi kädessä. Käyttämämme arviointimenetelmät ovat sellaisia, joissa oppilas voi näyttää osaamistaan eri tavoin. Erilaisiin oppimiskokonaisuuksiin valitaan erilaiset tavat näyttää osaamistaan.

Lukuvuoden aikana oppilaalla on kolme arviointia: arviointikeskustelu, kirjallinen väliarviointi ja kirjallinen lukuvuositodistus. Opettaja tapaa huoltajat ja oppilaan arviointikeskustelussa, joka pidetään kerran vuodessa. Jokaiselle oppilaalle sovitaan tavoitteita oppimiselle ja koulunkäynnille. Oppilas osallistuu keskusteluun ja tavoitteiden laatimiseen. Arviointikeskustelujen lisäksi käydään huoltajien kanssa muita pedagogisia keskusteluja tarpeen mukaan.

Arvioinnin tarkoitus on edistää oppimista. Kannustava ja rehellinen arviointi motivoi oppimaan lisää. Oppilaita rohkaistaan yrittämään ja tekemään parhaansa. Oppilasta ohjataan ottamaan vastuuta ja arvioimaan omaa työskentelyään ja sen vaikutusta oppimiseen. Kun oppilas on saanut riittävästi ohjaavaa palautetta opettajalta, hän tietää omat vahvuutensa ja kehitettävät osa-alueensa oppijana. Itsearviointia opetellaan koulun aloituksesta lähtien. Itsearviointia on mahdollista toteuttaa, kun oppilaalla on kuva itsestään oppijana.

Itsearviointiin ohjataan koulupäivän aikana luontevana osana oppilaan ja opettajan välistä vuorovaikutusta.

Kuusikon koulussa kaikki oppilaat ovat yhteisiä, joita jokainen koulussa työskentelevä aikuinen ohjaa. Koulumme koko mahdollistaa sen, että moni oppilas on opettajalle tuttu. Hyvä oppilaantuntemus mahdollistaa koulupäivän aikana annettavan yksilöllisen ohjaavan palautteen. Vuorovaikutteinen oppimisen havainnointi ja palautteenanto on tärkeä osa oppilaan kokonaisarviointia.

Arviointiperusteet ja -käytänteet selvitetään huoltajille ja oppilaille lukuvuoden alussa. Tavoitteista keskustellaan yhdessä oppilaan ja huoltajan kanssa. Koulussamme suhtaudutaan avoimesti huoltajien ja oppilaiden arviointia koskeviin kehitysehdotuksiin. Huoltajat voivat luontevasti osallistua koulun arviointimenetelmien kehittämiseen koulun yhteisissä tilaisuuksissa, kuten vanhempainilloissa ja yhteistyöpäivissä. Oppilailla on mahdollisuus vaikuttaa joidenkin opintojaksojen työtapoihin ja arviointimenetelmiin. Oppilaiden osallistaminen ja yhteistyö huoltajien kanssa edistävät luottamusta ja vuorovaikutusta kodin ja koulun välillä.

Käyttäytymisen tavoitteet koulussamme

Koulussamme arvioidaan käyttäytymistä suhteessa hyvään käyttäytymiseen. Oppilaalle annetaan käyttäytymisestä hänen ikä kautensa mukaista ohjaavaa palautetta. Käyttäytymisessä arvioidaan yhteisten sääntöjen noudattamista sekä hyviä tapoja käyttäytymisessä ja puheessa. Näitä taitoja harjoitellaan koulun arjessa erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Oppilasta ohjataan käyttäytymään sääntöjen ja hyvien tapojen mukaisesti. Sääntöjen ja hyvien tapojen noudattaminen koskee koko koulupäivää ja kaikkia tilanteita.

Tavoitteet hyvälle käyttäytymiselle:

Yhteisten sääntöjen noudattaminen

- toimii pääsääntöisesti koulun ja luokan sääntöjen sekä toimintatapojen mukaisesti
- suhtautuu ohjaavaan palautteeseen rakentavasti ja osaa muuttaa käytöstään palautteen mukaisesti
- antaa useimmiten työrauhan itselle ja muille

Hyvät tavat käyttäytymisessä ja puheessa

- suhtautuu myönteisesti koulutyöhön
- käyttäytyy useimmiten kohteliaasti ja luotettavasti
- toimii yhteistyössä muiden kanssa toiset huomioon ottaen
- osaa säädellä omaa käyttäytymistään ja puhettaan tilanteiden vaatimalla tavalla

Luku 7

OPPIMISEN JA KOULUNKÄYNNIN TUKEA

Kuusikon koulussa kaikki ovat yhteisiä oppilaita, mikä on mahdollista koulumme inhimillisen koon takia. Aktiivisen ryhmäytämisen kautta pyritään turvallisen ilmapiirin luomiseen. Jokaisella oppilaalla tulisi olla kokemus siitä, että kuuluu joukkoon. Joustavien opetusjärjestelyjen ansiosta koulun opetushenkilökunnalla on mahdollisuus tutustua ja oppia tuntemaan oppilaita yli luokkarajojen. Oppilaantuntemus auttaa huomaamaan ajoissa erilaisen tuen tarpeen ja antamaan tarvittavaa tukea. Kuusikon koulussa suhtaudutaan myönteisesti koulun ulkopuolisiin toimijoihin. Lähipoliisi, pelastuslaitos ja sosiaali- ja terveystoimi sekä erilaiset seurat tekevät ennaltaehkäisevää työtä tai tukevat myönteisesti oppilaiden kasvua ja kehitystä.

Lukuvuosisuunnitelmassa määritellään vuosittaiset ennaltaehkäisevät tukitoimet. Kaikilla oppilailla on tarvittaessa mahdollisuus saada tukiopetusta. Tukiopetusta voidaan antaa myös ennaltaehkäisevästi, jotta oppilaan varmuus oppijana vahvistuisi ja oppiminen suuremmassa ryhmässä olisi mahdollista. Tukiopetuksen käytännön järjestämisestä päätetään lukuvuoden alussa. Tukiopetusta järjestetään jaksoissa. Tukiopetuksessa oppilaat voidaan ryhmitellä luokkarajat ylittäviin tarkoituksenmukaisiin ryhmiin. Näitä ryhmiä opettava opettaja voi olla joku koulumme luokanopettaja, aineenopettaja tai erityisopettaja.

Oppilaita tukevat joustavat opetusjärjestelyt, kuten palkkityöskentely. Palkkitunneilla oppilas työskentelee oppimistaan parhaiten tukevassa ryhmässä. Osa-aikainen erityisopetus toteutetaan luontevana osana koulun arkea. Erityisopettaja suunnittelee ja toteuttaa yhteistyössä luokanopettajan kanssa yksittäistä oppilasta ja oppilasryhmää hyödyttäviä toimintatapoja ja opetusmenetelmiä.

Opettaja huolehtii, että oppilaat saavat itselleen sopivaa opetusta eriyttämällä, monipuolisten opetusmenetelmien avulla, huolehtimalla sopivasta oppimisvälineistöstä, tarvittavin koejärjestelyin ja tarkoituksenmukaisin oppilasryhmittelyin (jakoryhmät, palkit, istumajärjestys, koulunkäyntiavustajan hyödyntäminen luokkatyössä).

Jokainen oppilas saa tarvittaessa tukea oppimiseensa ja koulunkäyntiinsä. Kun oppilas tarvitsee laajempaa ja pitkäaikaisempaa tukea, hän siirtyy tehostetun tuen piiriin. Aikaisempaa kiinteämpi yhteistyö koulun ja kodin välillä on keskeistä. Huoltajien kanssa yhdessä neuvotellen sovitaan siirtymisestä tehostettuun tukeen. Oppilas siirtyy erityiseen tukeen, kun tehostettua tukea on annettu riittävän pitkään ja hän tarvitsee säännöllistä ja jatkuvaa tukea oppimiseensa ja koulunkäyntiinsä. Säännöllinen ja jatkuva yhteys kodin ja koulun välillä mahdollistaa sen, että oppilaalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista pystytään tukemaan ja seuraamaan. Laajempi kuvaus tuen muotojen muuttumisesta sekä toiminta-nivelvaiheesta on liitteessä 3.

Kodin ja koulun välisessä yhteistyössä toivotaan yhteydenpitoa matalalla kynnyksellä. Koulun henkilökunta ottaa yhteyttä tarpeen ilmetessä ja huoltajia kannustetaan toimimaan samoin. Yhteistyön tulee olla rakentavaa ja koulun opetustyötä tukevaa. Vastuu lapsen kasvatuksesta on kodilla.

Oppimisen ja koulunkäynnin lisätuen tarpeen ilmetessä ollaan hyvissä ajoin yhteydessä kotiin. Huoltajien ja oppilaan kanssa yhteistyössä keskustellaan oppimista ja koulunkäyntiä tukevista toimintatavoista. Sovittu tuki kirjataan ylös ja tuen toimivuutta seurataan säännöllisesti. Otamme aina yhteyttä kotiin, kun tuen tarvetta ilmenee tai kun tuen määrää on tarvetta muuttaa.

Luku 8

OPPILASHUOLTO

Oppilashuoltoon liittyvät toimintatavat kirjataan lukuvuosisuunnitelmaan.

Luku 9

KIELEEN JA KULTTUURIIN LIITTYVIÄ ERITYISKYSYMYKSIÄ

Kuusikon koulun opetushenkilökunta tiedostaa kielen merkityksen vuorovaikutus- ja opetustilanteissa. Suhtaudumme positiivisesti eri kulttuureihin ja kieliin. Oppilas ymmärtää ja hyväksyy, että yhteisössämme puhutaan eri kieliä. Rohkaisemme säilyttämään ja arvostamaan omaa äidinkieltä ja omia murteita. Monikulttuurisuus ja eri äidinkielet näkyvät luontevana osana koulumme arkea ja juhlaa. Niissä ryhmissä, joissa on eri kieli- ja kulttuuritaustoista kotoisin olevia lapsia, tutustutaan tarkemmin heidän kulttuuriinsa ja omaan äidinkieleensä.

Ohjaamme oppilasta käyttämään tilanteeseen sopivaa kieltä. Vuorovaikutustilanteissa opastamme käyttämään yhteistä kieltä, suomea. Suomi toisena kielenä -opetus vahvistaa oppilaan suomen kielen kehittymistä oppimistilanteissa ja muussa vuorovaikutuksessa. Oppilaan oman äidinkielen opetus tukee oppilaan monikielellistä kehitystä. Monipuolinen kielen opetus rohkaisee oppilaita kielelliseen ilmaisuun erilaisissa tilanteissa.

Opettaja opettaa oppiaineensa kieltä ja käsitteistöä. Käsitteet selitetään ikäkaudelle sopivin keinoin. Opetuksessa pyritään selkeään opetuskieleen. Kieltä rikastutetaan koulun arjessa mahdollisimman laajasti käyttäen esimerkiksi synonyymejä, sanontoja ja murre sanoja. Kielellä leikittely kehittää oppilaan kielitaitoa ja rikastuttaa koulumme kielikulttuuria. Oppimisen tukena käytetään tarvittaessa kuvakieltä ja -tukea, havainnollistamista sekä pelkistettyä kieltä. Mahdollisuuksien mukaan selitetään vuosiluokan sisältöjä oppilaan omalla äidinkielellä. Kuten muissakin asioissa myös kielen oppimisessa voidaan antaa tukiopetusta.

Kannustamme oppilaita lukemaan, jotta heidän kielitaitonsa kehittyy. Kun sanavarasto kasvaa, oppilaan on helpompi käyttää monipuolisempaa kieltä niin puheessa kuin kirjoittaessa. Myös rohkeus kielelliseen ilmaisuun erilaisissa tilanteissa vahvistuu. Järjestämme oppilaille mahdollisuuksia lukea omaehtoisesti koulupäivän aikana, esimerkiksi kirjastovälitunneilla, lukukaveritoiminnalla ja innostamalla lukudiplomin suorittamiseen.

Kielitietoista toimintakulttuuria ylläpidetään ja sen kehittymistä seurataan koulussamme käytössä olevilla vuorovaikutuksen portailla. Sen avulla voidaan konkreettisesti seurata lapsen kielellistä kehittymistä sekä toimimista vuorovaikutustilanteissa.

LIITE 1

Oppimaan oppimisen portaat

Valmistuu kevään 2016 aikana.

LIITE 2

Vuorovaikutustaitojen portaat

Valmistuu kevään 2016 aikana.

LIITE 3

Oppimisen ja koulunkäynnin tuen vaiheet

Yleinen tuki

Jokainen oppilas saa tarvittaessa yleistä tukea oppimiseensa ja koulunkäyntiinsä.

Kaikille Kuusikon koulun oppilaille kirjataan lukuvuosittain arviointikeskustelun yhteydessä henkilökohtaiset tavoitteet oppimiselle ja koulunkäynnille. Tämän pohjalta oppilaalle voidaan tarvittaessa laatia yleisen tuen oppimissuunnitelma. Huolen herätessä ollaan huoltajiin yhteydessä ja keskustellaan oppilaan tarvitsemasta tuesta koulussa ja kotona.

Koulussamme on käytössä tukijärjestelyitä, joiden avulla pyritään ennaltaehkäisemään laajempaa tuen tarvetta. Vaihtelevat oppilasryhmittelyt, eriyttäminen, tukiopetus, läksytuki, konkreettisten oppimisvälineiden käyttö ja mahdollinen koulunkäyntiavustajan tuki ovat yleisen tuen muotoja koulussamme.

Tehostettu tuki

Kun oppilas tarvitsee laajempaa ja pitkäaikaisempaa tukea, hän siirtyy tehostetun tuen piiriin. Aikaisempaa kiinteämpi yhteistyö koulun ja kodin välillä on keskeistä. Huoltajien kanssa yhdessä neuvotellen sovitaan siirtymisestä tehostettuun tukeen.

Luokanopettaja ja erityisopettaja sekä tarvittaessa aineenopettaja laativat yhdessä pedagogisen arvion. Tässä kuvataan oppilaan oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyviä asioita monipuolisesti eri näkökulmista. Oppilaan siirtyminen tehostettuun tukeen käsitellään moniammatillisesti tarvittavien oppilashuoltohenkilöiden kanssa. Tämän jälkeen opettajat laativat yhteistyössä huoltajien ja oppilaan kanssa tehostetun tuen oppimissuunnitelman. Aina, kun tuen tarpeeseen tulee muutoksia, ne kirjataan suunnitelmaan. Suunnitelma arvioidaan ja tarkistetaan vähintään kerran lukuvuodessa.

Kuusikon koulussa tehostetun tuen vaiheessa oppilas saa samoja tuenmuotoja oppimiseensa ja koulukäyntiinsä kuin yleisen tuen oppilas. Tehostetussa tuessa oppilas saa lisäksi osaa aikaista erityisopetusta, mikä on pidempikestoisempaa ja sisältää useampia jaksoja lukuvuoden aikana. Hänelle pyritään kohdistamaan avustajatukea mahdollisuuksien mukaan. Tarvittaessa myös tukiopetusjaksot tukevat tehostetun tuen oppilaan koulunkäyntiä.

Tehostetun tuen piirissä opiskelevan oppilaan on mahdollista opiskella erityisten painopistealueiden mukaisesti oppimissuunnitelmassa mainituissa oppiaineissa. Tällöin oppilas voi keskittyä opiskelemaan oppiaineen keskeisiä sisältöjä. Tämä tulee huomioida oppiaineen arvioinnissa ja huoltajien kanssa pitää etukäteen keskustella keskeisten sisältöjen opiskelun vaikutus oppiaineen arviointiin.

Oppilas opiskelee tehostetun tuen piirissä niin pitkään, että annetun tuen vaikutukset voidaan nähdä. Kun tehostetun tuen suunnitelmaa arvioidaan, pohditaan tukimuotojen sopivuutta ja tuen tasoa. Oppilas voi siirtyä takaisin yleiseen tukeen, jatkaa tehostetussa tuessa tai siirtyä erityiseen tukeen.

Erityinen tuki

Oppilas siirtyy erityiseen tukeen, kun tehostettua tukea on annettu riittävän pitkään ja hän tarvitsee säännöllistä ja jatkuvaa tukea oppimiseensa ja koulunkäyntiinsä.

Säännöllinen ja jatkuva yhteys kodin ja koulun välillä mahdollistaa sen, että oppilaalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista pystytään tukemaan ja seuraamaan.

Luokanopettaja ja erityisopettaja sekä tarvittaessa aineenopettaja laativat yhteistyössä pedagogisen selvityksen. Moniammatillinen ryhmä käsittelee oppilaan siirtymisen erityiseen tukeen pedagogisen selvityksen perusteella. Tätä selvitystä täydennetään tarvittaessa asiantuntijalausunnoilla. Huoltajia kuullaan ja sen perusteella täytetään huoltajien kuuleminen -lomake. Opettaja kokoaa tarvittavat asiakirjat ja lähettää ne eteenpäin. Päätöksen erityiseen tukeen siirtämisestä tekee perusopetuksen aluepäällikkö.

Erityisen tuen päätös tarkistetaan 2. ja 6. luokan aikana sekä aina tuen tarpeen muuttuessa. Jos erityinen tuki ei ole enää tarpeen, tehdään viranhaltijapäätös lopettamisesta, mikä perustuu pedagogiseen selvitykseen sekä oppilaan ja huoltajan kuulemiseen. Oppilas siirtyy tehostettuun tukeen.

Oppilaan henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS) laaditaan lukuvuoden alussa ja sen toteutumista arvioidaan vähintään kerran lukuvuoden kuluessa. Oppilaan oppimisesta ja koulutyöstä vastaavat henkilöt laativat suunnitelman yhteistyössä oppilaan ja huoltajien kanssa.

Tehostetun tuen tukitoimien lisäksi erityisessä tuessa oleva oppilas saa omien tarpeidensa mukaan säännöllistä erityisopetusta, säännöllistä tukiopetusta ja avustajataukea mahdollisuuksien mukaan.

Opiskelu voi edetä tarvittaessa painoalueittain tai oppisisältöjä voidaan yksilöllistää.

Toiminta nivelvaiheissa

Koulumme alkuopetusluokat tekevät yhteistyötä (esi- ja alkuopetuksen yhteistyö = ESA) lähipäiväkodin kanssa. Esikouluvuoden aikana esikoululaiset tutustuvat tulevaan kouluunsa osallistumalla yhteisiin oppitunteihin koululaisten kanssa.

Koulun alkamista edeltävänä keväänä perusopetuksen aluekoordinaattori, erityisopettajat, tulevat ensimmäisten luokkien opettajat ja esiopettajat ovat yhteydessä ja vaihtavat tarvittavia tietoja tulevista koululaisista. Keväällä järjestetään tutustumispäivä, jossa opettajat

tapaavat tulevat oppilaansa. Tarpeen vaatiessa ollaan vielä uudestaan yhteydessä esiopetusta järjestäneeseen tahoon syksyllä koulun jo alettua.

Alakoulusta yläkouluun siirryttäessä alakoulun opettajat täyttävät jokaisesta kuudesluokkalaisesta Koulusta Koulun -lomakkeen (KoKo). Tähän merkitään kaikki oppilaan saama tuki, erityistarpeet ja muut koulunkäyntiin ja oppimiseen liittyvät huomiot. Vastaanottava yläkoulu kutsuu tiedonsiirtopalaveriin, jossa käydään keskustelua Koko -lomakkeen pohjalta. Yläkoulu järjestää oppilaille tutustumistilaisuuden kuudennen luokan keväällä. Erityisen tuen oppilaasta tehdään kuudennella luokalla pedagoginen selvitys oppilaan ja huoltajan kuulemisineen. Selvityksessä otetaan kantaa erityisen tuen jatkamisen tarpeeseen yläkoulussa.

Oppilaan siirtyessä valmistavasta opetuksesta kouluumme, hänen oppimissuunnitelmansa tarkistetaan. Oppimissuunnitelmaan kirjataan oppilaan tarvitsemat tukitoimet sekä joustavat arviointimenetelmät. Kielitaidon kehittyessä siirrytään vähitellen käyttämään yleisiä arviointimenetelmiä. Oppilaalle valitaan sopiva opetusryhmä oppilaan kokonaistilanne huomioiden. Kannustamme oppilaiden vanhempia ottamaan aktiivisen roolin lapsen koulunkäynnissä, jotta koulukulttuuri tulisi tutuksi koko perheelle. Näin lapsi saa kokonaisvaltaisen tuen koulunkäyntiinsä.